Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Keskiviikko 3.6.2026 klo 8.00—9.42, 10.10—12.10 ja 12.40—13.58

Läsnä
puheenjohtaja Krista Kiuru sd (1, 2, 6, 7) (3, 5 osittain)
varapuheenjohtaja Mia Laiho kok (4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Kim Berg sd (1, 2) (3, 4, 5 osittain)
jäsen Maaret Castrén kok (1, 2, 4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Bella Forsgrén vihr (4, 6, 7) (3, 5 osittain)
jäsen Hilkka Kemppi kesk (3 osittain)
jäsen Aki Lindén sd (1, 2, 4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Hanna-Leena Mattila kesk
jäsen Ville Merinen sd (1, 2, 6, 7) (3, 4, 5 osittain)
jäsen Aino-Kaisa Pekonen vas (4) (3, 5 osittain)
jäsen Minna Reijonen ps (4) (3, 5 osittain)
jäsen Anne Rintamäki ps (1, 2, 4, 6, 7) (3, 5 osittain)
jäsen Päivi Räsänen kd (3 osittain)
jäsen Pia Sillanpää ps
jäsen Oskari Valtola kok (1, 2, 4, 5, 6, 7) (3 osittain)
jäsen Ville Väyrynen kok (1, 2) (3, 4, 5 osittain)
jäsen Henrik Wickström r (1, 2, 4) (3, 5 osittain)
varajäsen Noora Fagerström kok (3 osittain)
varajäsen Mari Kaunistola kok (4) (3, 5 osittain)
varajäsen Milla Lahdenperä kok (3 osittain)
varajäsen Henrik Vuornos kok (3 osittain)

Sihteerit
valiokuntaneuvos Pirjo Kainulainen (1, 2) (3 osittain)
valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen
valiokuntaneuvos Päivi Salo

1. Nimenhuuto

Toimitettiin nimenhuuto. Läsnä oli 11 jäsentä.

2. Päätösvaltaisuus

Todettiin, että kokous ei ollut päätösvaltainen.

Valmis
5.0

3. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 56/2026 vp

Valiokunnan lausuntoluonnos Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi hyvinvointialueiden rahoituksesta annetun lain ja saariston kehityksen edistämisestä annetun lain muuttamisesta A 3

Merkittiin, että kokous tuli päätösvaltaiseksi.

Sihteeri esitteli lausuntoluonnoksen.

Valiokunta kävi yleiskeskustelun.

Kokous keskeytettiin klo 9.42 ja sitä jatkettiin klo 10.10

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä valiokunta hyväksyi lausuntoluonnoksen muutettuna.

Yksityiskohtaisessa käsittelyssä suoritettiin seuraavat äänestykset ja tehtiin seuraavat muutokset lausuntoluonnokseen:

Ed. Lindén ed. Pekosen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 7 § muutetaan seuraavasti:

”7 § Palvelutarpeen muutoksen huomioon ottaminen

Valtion rahoituksen tasoa varainhoitovuodelle määritettäessä palvelutarpeen muutos otetaan huomioon siihen määrään asti, että käyttökustannusten vuosittainen kasvu vastaa 80 prosenttia (POIS: *vuoteen 2026 ja 60 prosenttia vuodesta 2027*) sosiaali- ja terveydenhuollon palvelutarpeen arvioidusta vuosittaisesta kasvusta, joka on seuraava:

1) 1,02 prosenttia vuonna 2023;

2) 1,05 prosenttia vuonna 2024;

3) 1,07 prosenttia vuonna 2025;

4) 1,02 prosenttia vuonna 2026;

5) 1,01 prosenttia vuonna 2027; 6) 0,98 prosenttia vuonna 2028;

7) 0,97 prosenttia vuonna 2029;

8) 1,01 prosenttia vuonna 2030.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat pj. Kiuru ja ed:t Berg, Forsgrén, Kemppi, Lindén, Mattila, Merinen ja Pekonen. Ehdotusta vastustivat vpj. Laiho ja

ed:t Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Väyrynen, Wickström ja Kaunistola. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Lindén ed. Pekosen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 35 § poistetaan.

Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat pj. Kiuru ja ed:t Berg, Forsgrén, Kemppi, Lindén, Mattila, Merinen ja Pekonen. Ehdotusta vastustivat vpj. Laiho ja ed:t Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Väyrynen, Wickström ja Kaunistola. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Lindén ed. Pekosen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 36 § poistetaan. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat pj. Kiuru ja ed:t Berg, Forsgrén, Kemppi, Lindén, Mattila, Merinen ja Pekonen. Ehdotusta vastustivat vpj. Laiho ja ed:t Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Väyrynen, Wickström ja Kaunistola. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Ed. Lindén ed. Pekosen kannattamana ehdotti, että 1. lakiehdotuksen 39 § poistetaan. Suoritetussa nimenhuutoäänestyksessä ehdotusta kannattivat pj. Kiuru ja ed:t Berg, Forsgrén, Kemppi, Lindén, Mattila, Merinen ja Pekonen. Ehdotusta vastustivat vpj. Laiho ja ed:t Reijonen, Rintamäki, Räsänen, Sillanpää, Valtola, Väyrynen, Wickström ja Kaunistola. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 9—8.

Lisättiin kappaleen 15 jälkeen seuraava uusi kappale: ”*Vuonna 2029 rahoituksen kasvuprosentti olisi voimassa olevan lain mukaista rahoitusta suurempi ainoastaan Etelä-Karjalassa, Keski-Pohjanmaalla sekä Lapin hyvinvointialueilla. Muilla alueilla se olisi nykyistä pienempi.*”

Ed. Berg ed. Mattilan kannattamana ehdotti, että kappaleen 24 kaksi viimeistä virkettä poistetaan. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 8—7.

Lisättiin kappaleen 27 loppuun virke: ”*Toisaalta asiantuntijakuulemisissa on tuotu esiin, että nykyisenkin toiminnan kehittämispotentiaali on merkittävä ja yksi keino tähän olisi alueiden kustannusvaikuttavuuden parempi vertailu.*”

Lisättiin kappaleen 29 loppuun seuraava virke: ”*Valiokunta kuitenkin korostaa, että hyvinvointialueiden rahoitus on kasvanut vuodesta 2023 yli neljä miljardia euroa.*”

Lisättiin kappaleen 36 loppuun seuraava virke: ”*Asiantuntijakuulemisissa pidettiin toisaalta siirtymätasausten rajoittamista kannatettavana, koska se vahvistaa laskennalliseen rahoitusmalliin perustuvan rahoituksen osuutta ja parantaa rahoituksen oikeudenmukaisuutta edellyttäen, että tarveperusteinen rahoitusmalli toimii riittävän hyvin.*”

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että kappale 39 poistetaan. ”*(39) Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan säästötoimenpiteenä ehdotettu palvelutarpeen kasvun huomioon otettavan osuuden leikkaamista (7 §:n 1 mom.) sekä siirtymätasauksista tehtäväksi ehdotettua säästötoimenpidettä (40 §) koskeva sääntely olisivat laki-*

teknisesti mahdollista säätää myös määräaikaisesti voimassa olevana. Sosiaali- ja terveysvaliokunta ehdottaa, että hallintovaliokunta harkitsee tätä sääntelytapaa palvelujen toteutukselle aiheutuvien mahdollisten haitallisten seuraamusten vähentämiseksi. ”Ehdotus hyväksyttiin äänin 8—7.

Ed. Wickström ed. Laihon kannattamana ehdotti, että kappaleen 42 jälkeen lisätään seuraava uusi kappale: ”*Valiokunnan kuulemisissa tuotiin esiin huoli siitä, että kyseiset rahoituslain muutokset on valmisteltu siten, että ne kohdistuvat epäedullisemmin niihin hyvinvointialueisiin, joiden talous on tasapainossa. Valtiovarainministeriöltä saadun selvityksen mukaan esityksen valmistelussa on pidetty kohtuullisempana vähentää rahoitusta niiltä hyvinvointialueilta, joiden talous on tasapainossa, koska muutoin sopeutukset voisivat kohdentua heikommassa taloudellisessa tilanteessa oleville alueille. Valiokunta korostaa, että rahoituslain muutokset eivät saa jatkossa heikentää hyvinvointialueiden kannustimia huolehtia toimintansa kustannusvaikuttavuudesta. Mikäli rahoitusta vähennetään ilman selkeitä ja tosiasioihin nojautuvia perusteita lähtökohtaisesti niiltä hyvinvointialueilta, joiden talous on tasapainossa, voi tämä heikentää taloudellisesti vastuullisen toiminnan kannustavuutta. Tämä voi johtaa siihen, ettei hyvinvointialueiden kannata sopeuttaa toimintaansa etupainotteisesti. Valiokunta katsoo, että olisi perusteltua tukea taloudellisesti haastavassa asemassa olevia hyvinvointialueiden ensisijaisesti muilla lainsäädännön keinoilla kuin koko rahoitusmallia muokkaamalla.*” Ehdotus hyväksyttiin äänin 8—6.

Muutettiin kappaleen 50 viimeinen virke kuulumaan seuraavasti: ”Ehdotukset edistävät tarveperusteeseen nojaavan rahoituksen oikeudenmukaista jakautumista *ja ehkäisevät kannustinta perusteettomien diagnooosien tuottamiseen sekä helpottavat korjauksia.*”

Lisättiin kappaleeseen 54 uusi neljäs virke seuraavasti: ”*Lisäksi ennaltaehkäisevän sekä hyvinvointia ja terveyttä edistävän työn painoarvoa tulee vahvistaa hyvinvointialueiden rahoitusmallissa.*”

Ed. Lindén ed. Merisen kannattamana ehdotti, että lakiehdotukset hylätään. Lausuntoluonnos hyväksyttiin äänin 8—6.

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään seuraava lausumaesitys: ”*Eduskunta edellyttää, että tasausmallista luovutaan mahdollisimman pian rahoitusmallin jatkokehittämisen yhteydessä.*” Ehdotus hyväksyttiin äänin 8—6.

Vpj. Laiho ed. Sillanpään kannattamana ehdotti, että lausuntoluonnokseen lisätään seuraava lausumaesitys: ”*Eduskunta edellyttää, että valtioneuvosto kiirehtii hyvinvointialueiden rahoitusjärjestelmän kokonaisuudistuksen valmistelua siten, että uudistusta koskevat lainsäädäntömuutokset laaditaan parlamentaarisen työryhmän sekä muiden valtioneuvoston asettamien työ- ja selvitysryhmien työn pohjalta viimeistään vuoden 2028 aikana siten, että uudistettu rahoitusmalli tulee voimaan viimeistään vuoden 2029 alusta.*” Ehdotus hyväksyttiin äänin 8—6.

Valiokunta päätti yksimielisesti pitää käsittelyä asian ratkaisevana käsittelynä.

Ed. Lindén ja ed. Mattila varasivat tilaisuuden eriävän mielipiteen jättämiseen. Ilmoitettiin, että ne on jätettävä viimeistään tänään 3.6.2026 klo 16.00.

Lausuntoon jätettiin eriävä mielipide: 1) Lindén, Kiuru, Berg, Merinen, Forsgrén, Pekonen 2) Mattila, Kemppi

Asian käsittely valiokunnassa on päättynyt.

Kokous keskeytettiin klo 12.10 ja sitä jatkettiin klo 12.40.

4. Hallituksen esitys eduskunnalle Kansaneläkelaitoksen tietojenvaihtoa koskevan lainsäädännön muuttamiseksi

Hallituksen esitys HE 49/2026 vp

Valiokunnan lausunto PeVL 28/2026 vp

Valiokunta keskusteli asian jatkokäsittelystä.

Valiokunta päätti pyytää talousvaliokunnan lausunnon ja arvioimaan ehdotusta toimialansa kannalta keskittyen erityisesti ehdotuksen vaikutuksiin pankki- ja maksutilien valvontajärjestelmän ja finanssialan kannalta.

5. Hallituksen esitys eduskunnalle ambulanssikuljetusten ja ensihoitopalveluun sisältyvien kuljetusten järjestämis- ja rahoitusvastuun uudistamista ja sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksumuutoksia koskevaksi lainsäädännöksi

Hallituksen esitys HE 66/2026 vp

Lisäselvitys HE 66/2026 vp StV 03.06.2026 sosiaali- ja terveysministeriö Asiantuntijalausunto A 5

Valiokuntaan on saapunut kirjallinen lausunto:
- sosiaali- ja terveysministeriö, liite

Valiokunta aloitti valmistavan keskustelun.

Merkittiin, että kokous ei enää ollut päätösvaltainen.

6. Muut asiat

Muita asioita ei ollut.

7. Seuraava kokous

Ilmoitettiin, että valiokunnan seuraava kokous on torstaina 4.6.2026 klo 10.00

Pöytäkirjan vakuudeksi

Valiokuntaneuvos Sanna Pekkarinen